

УДК 811.112'34+37

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/71-2-27>**Роксолана МЕЛЬНИЧУК,**

orcid.org/0000-0003-1212-2956

кандидат філологічних наук,

асистент кафедри іноземних мов для природничих факультетів

Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича

(Чернівці, Україна) r.melnychuk@chnu.edu.ua

ФУНКЦІОНУВАННЯ ПОЛІСЕМІЇ Й ОМОНІМІЇ У ФОНОСЕМАНТИЗМІ СУЧАСНОЇ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

У зв'язку з появою нових галузей мовознавства у сучасній німецькій мові посилено вивчається і комплексно досліджується різнопланове явище фоносемантизму. Складність і багатоаспектність його структурних елементів, ієрархічні співвідношення і зв'язки з іншими елементами мовних рівнів викликає необхідність проведення експериментальних досліджень у цій царині.

У нашому дослідженні за допомогою структурно-парадигматичного аналізу ідентифіковано ознаки, які дозволяють об'єднувати лексеми в одну парадигму, а також чітко відокремлено значення одного слова від значення іншого. Із 900 дієслівних ономапотів виокремлено 5 лексико-семантичних груп, із яких найчисельнішою є антропоцентрична (105 лексем), а найменш чисельною – механічна лексико-семантична група (36 лексем).

У результаті аналізу виявлено, що набір звуків у будь-якій лексемі не є випадковим, а, навпаки, мотивованим відповідно до того, який ми чуємо звук із навколишнього середовища. Тобто функціонування фонетичного значення ми вважаємо об'єктивним у зв'язку з тим, що уявлення та емоції, спричинені звуками під час їх реалізації у мовленні та мові, існують, як у нашому випадку, у позаконтекстуральному континуумі окремих лексичних одиниць, а не лише у художньому тексті. Підтверджено, що дієслівні ономапотипи протиставляються один одному за окремими акустичними параметрами і на семантичному рівні перебувають у відношенні ієрархічного підпорядкування.

За допомогою кількісного складу стилістично-маркованих одиниць засвідено, що основною сферою функціонування звуконаслідувальних дієслів виступає розмовна мова. Звертає на себе увагу значне поширення діалектних варіантів, незважаючи на той факт, що джерелом лексикографічного матеріалу послужили загальні словники німецької мови.

На основі отриманих результатів фоносемантичних процесів стає можливим у перспективі проаналізувати взаємозв'язок між комунікативними і психофізіологічними процесами, які мають місце у свідомості людини.

Ключові слова: лексико-семантичний варіант, лексична одиниця, диференційна ознака, полісемія, омонімія, ономапот.

Roksolana MELNYCHUK,

orcid.org/0000-0003-1212-2956

Candidate of Philological Sciences,

Assistant at the Department of Foreign Languages for Natural Sciences

Yuri Fedkovych Chernivtsi National University

(Chernivtsi, Ukraine) r.melnychuk@chnu.edu.ua

THE FUNCTIONING OF POLYSEMY AND HOMONYMY IN PHONOSEMANTICS IN MODERN GERMAN LANGUAGE

In connection with the emergence of new linguistic fields, the multifaceted phonosemantic phenomena in modern German language are being intensively studied and comprehensively researched. The complexity and diversity of phonosemantic structural units, hierarchical relationships and connections with other units of language levels necessitate experimental research in this area.

In our study, we identified features using structural-paradigmatic analysis, which allowed us to combine lexemes into one paradigm and also clearly separate the meaning of one word from the meaning of another. Five lexical-semantic groups of 900 onomatopoeic verbs were distinguished, of which the most numerous is anthropocentric group (105 lexemes), and the least numerous is the mechanical lexical-semantic group (36 lexemes).

The results of the research after the statistical processing show that the set of sounds in any lexeme is not random, but on the contrary motivated according to the sound we hear in environment. We consider that the functioning of phonetic meaning is objective. This is due to the fact that emotions and ideas, caused by sounds during conversation are described not only in fiction but also in separate lexical units as it is represented in our work. It has been confirmed that onomatopoeic verbs are opposed to each other by separate acoustic parameters and at the semantic level are in a relationship of hierarchical subordination.

The quantitative content of stylistically marked units has shown that the main sphere of functioning of symbolic-sound verbs is spoken language. The widespread use of dialectal variants is noteworthy, despite the fact that onomatopoeic verbs were taken from German general dictionaries.

The results of phonosemantic experiments contribute to identifying and analyzing the relationship between communicative and psychophysiological processes in further research that take place in the human mind.

Key words: *lexical-semantic variant, lexical unit, differential feature, polysemy, homonymy, onomatopoeic word.*

Постановка проблеми. У звуконаслідувальній системі німецької мови найбільший інтерес викликають синонімічні відношення ономапів і нерозривно пов'язана з ними полісемія, яка широко представлена серед звуконаслідувальних слів. Дане лінгвістичне явище зумовлене мовним законом асиметричного дуалізму мовного знака, згідно з яким «те, що позначає, і позначаване постійно ковзають вздовж похилої площини реальності та виходять за рамки, встановлені для них партнером (Meibauer, 2007: 120). Те, що позначає, володіє не лише власною функцією, але й іншими; позначаване прагне до вираження себе іншими засобами, а не лише власним знаком; вони перебувають в стані нестійкої рівноваги і є асиметричними. Намагання того, що позначає «вийти за рамки», призводить до виникнення синонімії (Огуй, 1998: 172). Аналогічне явище позначаваного породжує полісемію, активно обговорюється у лінгвістиці і залишається актуальним у німецькому звуконаслідуванні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню окремих структурно-семантичних особливостей звуконаслідувальної лексики присвячені роботи Н. В. Казакова, Ю. Є. Кійка, В. В. Фатюліна на матеріалі англійської мови, В. І. Кушнерика – німецької мови. М. В. Панов, В. В. Потапов, Р. К. Русанівський, Ю. С. Степанов, О. І. Стеріополо, О. М. Холодова, Н. В. Усова, Ю. В. Юсип-Якимович, R. Brown і F. W. Housholder займалися розвідкою фонаційних ознак, які формують асоціативно-символічні значення. При відсутності комплексного підходу до досліджуваного явища наукові статті і дисертаційні роботи мовознавців розв'язують певні завдання на досить обмеженому фактичному матеріалі, чим зумовлені суттєві недорахунки у виявленні семантичних особливостей звуко-символічної лексики на рівні парадигматики.

Мета дослідження полягає у виявленні парадигматичних відношень елементів звуко-символічної німецької мови у рамках лексико-семантичних категорій полісемії та омонімії та метафоричного і метонімічного потенціалу звуконаслідувальних дієслів.

Виклад основного матеріалу. У мовознавстві для позначення елементарної одиниці використовують різні терміни: «диференціальний еле-

мент» (Ф. де Сосюр), «базове реляційне поняття» (Е. Сепір), «ноема» (Г. Мейер), «семантична диференціальна ознака» (А. Чудавичус). Проте найбільшою популярністю користується слово «сема» (К. Бальдингер, В. Г. Гак, А. Греймас, Ю. Найда, Б. Потье).

Сему трактують як елементарний, неподільний компонент значення, що реалізується всередині лексеми або семеми, яка є конструктивним елементом семеми, тобто елементом значення слова, його ЛСВ (Селіванова, 2006: 345). Наявність у семеми декількох сем передбачає їх ієрархічне розташування, що породжує думку про встановлення регулярних стосунків підпорядкування. Відповідно до вчення В. Г. Гака про сему, яка є центральним ієрархічно головним компонентом семеми видового значення, так звані потенційні семи знаходяться на більш низьких рівнях, які відображають потенційні якості предметів і актуалізуються за певних умов (Кушнерик, 2008: 234).

А. А. Залізник відзначає, що в лінгвістиці вживають три терміни для позначення явища, коли семантична структура слова включає в себе більше, ніж один лексико-семантичний варіант (далі – ЛСВ): полісемія, багатозначність і неоднозначність. При цьому багатозначність і полісемія розглядаються, зазвичай, як синоніми, хоча полісемія є більш вузьким терміном, що вживається тільки щодо парадигматичних відношень слів, у той час як термін багатозначність може використовуватись і для опису синтагматики (Кушнерик, 2008: 167).

У зв'язку з цим семантична структура полісеманта як окрема, ієрархічно організована єдність її складників, може бути розкрита безпосередньо за допомогою ЛСВ слова чи за допомогою набору елементарних значень (сем) кожної окремо взятої лексеми (Nübling, 2012: 167).

Проблема співвідношення ЛСВ у структурі багатозначного слова передбачає три різні підходи: відповідно до першого, ЛСВ полісеманти знаходиться у відношенні ієрархічного підпорядкування і відображає його змістову структуру (Fleischer, 2012: 87). Характер поєднання окремих значень із головним і одне з одним виражається тричленною опозицією, яка виявлена О. Потєбнею і одержала у подальшому назву топологічних типів полісемії:

1) комбінована полісемія (наявність між ЛСВ полісеманта радіального і ланцюгового типів зв'язку): *dudeln* – грати на сопілці, безкорисно тратити час, зводити наклепи; *flattern* – розвиватися, майоріти, тріпотіти, коливатися, вібрувати, кружляти (у повітрі);

2) радіальна полісемія (усі ЛСВ полісеманта пов'язані з центральним значенням), прикладами якої можуть служити наступні слова: *rutschen* – ковзати, буксувати, плазувати, сповзати; *scharren* – шкрябати (лапами), човгати (ногами), рити, згрібати; *tatzen* – хапати, ловити, вдаряти (по руці);

3) ланцюгова полісемія (кожний наступний ЛСВ полісеманта пов'язаний із попереднім): *hauchen* – тихо дихати, тихо шепотіти, дути; *murmeln* – бурмотіти, буркотіти собі під ніс, нерозбірливо говорити, неакуратно їсти, жувати; *pickern* – тихо постукувати, дзьобати (у значенні «їсти»);

У другому підході стверджується наявність відношень рівності між ЛСВ слова, що передбачає невиводимість одного значення з іншого.

Прихильники третього підходу розвивають думку про те, що ієрархічні відношення є факультативним моментом значеннєвого змісту полісеманта і наводять приклади, коли неможливо чітко встановити відношення семантичної похідності окремих значень багатозначного слова (Огуй, 1998: 173).

Ми дотримуємось першої точки зору, однак вважаємо, що в ряді випадків справді неможливо точно встановити ієрархію семем полісемантичного слова, коли між ними вже не спостерігається тісний зв'язок і ще не фіксуються словниками омонімічні значення.

Наприклад, у слові *klöppeln* – «плести мережива, бити» зв'язок між ЛСВ полісеманта втрачений не повністю. Згідно визначення тлумачного словника, коклюшкою називалась «паличка з потовщенням на одному кінці та з шийкою й гудзиком на другому для плетіння мережива» (Fleischer, 2012: 456). Природньо припустити, що при роботі даний інструмент видавав характерний звук, внаслідок чого в звуконаслідувального дієслова з'явилося нове значення «плести на коклюшках».

Як приклади розвитку омонімії можна навести і ряд інших дієслів: *tippeln* – дріботати ногами, бродити, валандатися, їти пішки (далеко).

Подібні випадки свідчать, перш за все, про наявність у звуконаслідувальній системі німецької мови процесів, які призводять до розпаду полісемії, що дозволяє говорити про омонімізацію окремих значень звуконаслідувальних дієслів.

Ієрархічне підпорядкування ЛСВ багатозначного слова носить, як правило, регулярний, повторюваний характер, що зумовило виникнення

терміну «регулярна багатозначність». Б. Зібенгар дає наступне визначення: *Unter regulärer Mehrdeutigkeit versteht man Übereinstimmung in den Sememstrukturen solcher Wörter, die zur gleichen onomasiologischen Gruppe, zum gleichen Sachbereich gehören* (Nübling, 2012: 168).

На основі зв'язків такого типу виділяють моделі, за якими може відбуватися зміна значень полісеманта. Традиційно розрізняють три види перенесень: *метафоричні*, *метонімічні* та *функціональні*. Однак, як виявило наше дослідження, основними способами формування змісту вторинних значень є все ж метафора і метонімія. Функціональні переноси в звуконаслідувальній системі німецької мови можна виявити практично в будь-якого ономатопа, якщо виходити з того, що передумовою для виникнення даного типу найменування є зміна предметів із збереженням їх функціонального призначення.

У співвідношенні із звуконаслідувальною системою німецької мови це означає, що з розвитком науково-технічного прогресу в сферу позначення дієслів будуть потрапляти все нові предмети, здатні видавати однакові за акустичними характеристиками звуки. Порівняємо: *ein Glöckchen klingelt – der Wecker klingelt* (функція оповіщення при зміні самого предмета) чи вживання дієслів *bäffen* – сварити, тьякати; *blaffen* – сварити, тьякати, стріляти, бабахнути (зі зброї), торохкотіти, сигніфікативне значення яких може бути визначене як «видавати уривчастий хлопаючий звук» спочатку для позначення вистрілу з кремнієвої рушниці, а потім із сучасної зброї.

Другий спосіб вивчення багатозначного слова передбачає проведення компонентного аналізу, важливість якого неодноразово підкреслювали в своїх роботах лінгвісти.

Компонентний аналіз – це встановлення компонентів значення слів, коли значення дуже великої кількості ЛСВ описується за наявності обмеженого інвентаря елементарних семантичних одиниць (Селіванова, 2006: 480). Методика аналізу зводиться до виявлення в словах найменших одиниць значення з метою представлення конкретної лексеми у вигляді складних комплексів цих одиниць.

Проілюструємо це положення на прикладі компонентного аналізу двох ЛСГ: «шипіти», «ходити». У результаті аналізу дев'яти синонімічних рядів звуконаслідувальних дієслів, що передають шиплячі звуки (шепелявити, шопотіти, шморкати, задихатися, сопіти, фиркати, хропіти, хрипіти, шипіти), була виділена архісема – тертя, що описується як легке торкання двох і більше

предметів один попри одного (природного матеріалу, молекул води при нагріванні, голосових зв'язок). Диференційні семи даної лексико-семантичної групи виокремлюються в результаті встановлення джерела і причин виникнення шиплячого звуку. Таким чином, було виявлено три підгрупи: звуки природи; звуки, що видає людина; звуки, що видають тварини.

При розгляді кожної підгрупи зокрема було встановлено, що в антропоцентричній і в анімальній підгрупах всі звуки класифіковані за місцем їх виникнення (маються на увазі ротова або носова порожнини). При цьому шиплячі звуки, що виникають у ротовій порожнині, характеризуються участю таких артикуляційних органів, як язика і глотки. Причини виникнення подальшого членування звуків зводяться до трьох основних компонентів: фізична вада, фізіологічна вада (шепелявити) і психічний стан суб'єкта (шикати, шипіти як вираз незадоволення в людей, агресії – у тварин, наприклад, шипіння змії). Для дієслів анімальної підгрупи наявність семи «обмежити коло слухачів» є невласливою. Шиплячі звуки, що виникають у ротовій порожнині, пов'язані, як правило, з фізичною вагою людини, її психічним станом, а також із наявністю перепони, що ускладнює дихання. Анімальна підгрупа виявляє лише дві останні семи. Для другої підгрупи «звуки природи» таке різноманіття диференціальних сем не є властивим. Тому шиплячі звуки характеризуються лише за причиною їх виникнення, що полягає в легкому торканні двох і більше предметів, які мають специфічну структуру (матеріал).

Так, птахи можуть видавати велику кількість звуків, кожна з яких володіє неповторною індивідуальністю в процесі передачі звукової специфіки свого співу. Це знаходить мовне відображення у чіткій семантичній вибірковості суб'єкта дії: *die Taube gurr, der Hahn kräht, die Nachtigall schlägt, die Lerche tiriliert, der Spatz pfeift*.

Метонімічні перенесення. Метонімія, яка розглядається як троп або механізм мовлення і характеризується перенесенням назви з одного об'єкта на інший, не одержала широкого розповсюдження в звуконаслідувальній системі німецької мови і представлена лише одним типом зв'язку, який виражає причинно-наслідковий характер між звуком і дією, яка цим звуком супроводжується.

У процесі перенесення найменування у вторинного значення актуалізується ознака супутньої обставини. Так, наприклад, між значеннями дієслова *bollern* – *розм.* кататися [рухатися, падати] з шумом, стукати встановлюється метонімічне перенесення на основі зв'язку між звуком (гуркіт) і вико-

нуваною дією (у даному випадку – переміщення предмета за допомогою обертання), яка в окремих випадках супроводжується цим звуком. Даний тип зв'язку можемо проілюструвати наступними прикладами: *ballern* – гриміти (про постріл), гримати (дверима), шуміти; *prasseln* – тріскати, потріскувати, падати (з шумом); *schmettern* – кидати, залитися співом (про птахів), заглушливо звучати,

Метафоричні переноси. Метафора є складним знаком, який має план вираження і план змісту. Традиційно план вираження представлений двома компонентами:

- 1) слово – параметр (агент, термін порівняння, знак – носій образу);
- 2) слово – аргумент (опорне слово, ключове слово, контекст, мікроконтекст).

План змісту поєднує у собі два структурні елементи:

- 1) пряме непохідне значення (допоміжний суб'єкт, корелят, контейнер, внутрішня форма метафори);
- 2) переносне значення (основний суб'єкт, референт, буквальна рамка, тема).

В основі мовної метафори лежать асоціативні зв'язки чи зв'язки за подібністю між переосмисленим і новим значенням слова, із чого випливає, що в процесі метафоризації беруть участь два денотати, при цьому властивості одного сприймаються через властивості іншого, а суттєві ознаки першого нейтралізуються (Кушнерик, 2008: 56).

Співвіднесення основного і допоміжного суб'єктів відбувається на основі загальної ознаки, яку часто називають аспектом, основою порівняння, загальним семантичним елементом чи компонентом. Виділення аспекта порівняння традиційно виконується в інтегральному підході до вивчення структури лексичного значення, якого ми дотримуємося в даній роботі.

Вторинні найменування звуконаслідувальних дієслів, утворені шляхом метафоричних переносів, мають у своїй основі експліцитно виражений загальний семантичний елемент, закріплений у сигніфікативних ознаках первинного денотата, що призводить до утворення мотивованої метафори. Процес метафоризації проходить за традиційною схемою, яка була вказана ще В. Г. Гаком, за рахунок нейтралізації родової і видової диференціальних сем і актуалізації потенційної семи (Кушнерик, 2008: 231).

Всупереч поширеній думці, звуконаслідувальні дієслова беруть активну участь у процесі створення образних найменувань, які відображають різні типи асоціативних зв'язків між об'єктами реальної дійсності, у даному випадку – обмежені звуковою сферою.

Виявлення метафоричного потенціалу звуко-наслідувальних дієслів дозволило виділити ряд загальних закономірностей, за якими відбувається процес утворення вторинних найменувань. Вони можуть бути представлені у вигляді чотирьох опозицій:

- 1) тварина – людина;
- 2) природа – людина;
- 3) природа – тварина;
- 4) механізм – тварина / людина.

Перенесення первинного значення звуконаслідувального дієслова на людину характерний для трьох із чотирьох виявлених типів, що свідчить, перш за все, про властиву звуконаслідувальній метафорі антропоцентричність, чи, як зазначають філософи, усвідомлення людиною себе як міри всіх речей.

Сферою вторинної денотації є дієслова, що передають певні рефлективні звуки тварин (*bellen, krächzen, quaken*), які служать засобами спілкування в їх спільнотах і використовуються ними для вираження внутрішнього стану.

Характерною особливістю дієслів, що беруть участь у процесі метафоризації, є властива їм суворя суб'єктивна співвіднесеність, яка дає однозначне посилення на виконавця дії (звук), якими можуть виступати різні види тварин: птахи, ссавці, рептилії, комахи.

Дієслова, які з'являються у результаті цього типу перенесення, характеризуються метафорично мотивованими значеннями і позначають різні типи говоріння (бурмотіння, сварка), що зумовлено схожістю в парадигматичній спрямованості мовлення людини і деяких звуків тварин.

Таким чином, допоміжний суб'єкт, який є невід'ємною умовою утворення метафори, імпліцитно присутній у процесі утворення вторинного найменування і підсвідомо викликає в слухача конкретне, типізоване уявлення про якості конкретної тварини.

При цьому з усієї різноманітності ознак, які могли б бути співвіднесені з вторинним денотатом, обираються, як правило, тільки негативні.

Так, дієслово *krähen* в одному з вторинних значень означає «фальшиво співати». Негативна конотація дієслів свідчить про деякі відхилення від певних норм виконання і потребує, на нашу думку, певних дій для виправлення становища. Такий тип перенесення інформативно більш важливий, і тому негативний зміст знаходить тут найбільш чітке експлікативне вираження.

Перенесення найменувань тварин на людину при утворенні дієслівної метафори відбувається на основі деякої подібності сигніфікативних ознак

первинного і вторинного денотатів, що виявляється на рівні акустичної подібності: *gackeln* – кудкудакати (про курей), гелготати (про гусей), *wie eine Gans gackeln* – теревенити безупину; *schnattern* – гелготіти (про гусей), крякати (про качок), базікати.

Досить чітко це прослідковується в деяких німецьких дієслів, що передають гавкання собаки: *bellen* – гавкати (про собаку), вити (про вовка), *rozm.* – репетувати, гарчати. У результаті метафоризації основне значення утворює, як правило, два ЛСВ: гарчати і репетувати.

Очевидно, що в першому випадку (ЛСВ гарчати) перенесення не обмежується лише співпадінням сигніфікативів первинного і вторинного денотатів. Справді, даний різновид говоріння (за законами акустики) може супроводжуватись вимовою різких, уривчастих звуків, схожих на ті, які видає собака. Однак семантика слова є ширшою і передбачає також вираження негативного ставлення того, хто говорить до співбесідника.

Наявність даної характеристики наводить на думку, що формування вторинного значення у цієї групи дієслів відбувається швидше із опорою на внутрішній стан тварини, ніж на основі певної акустичної подібності звуків.

Перенесення типу «предмет – людина» також охоплює дієслова говоріння із позначенням нерозбірливого, беззмістовного або дуже тихого мовлення. Вторинне значення виникає на основі подібності сигніфікативних ознак двох денотатів. Як приклад можемо навести наступні дієслова: *bubbeln* – цілуватися, чмокатися, пускати бульки, теревенити; *murmeln* – бурмотіти, поет. дзюрчати (про струмок); *lispeln* – шепелявити, шепотіти, шелестіти; *zischen* – шипіти (про змію), шепотіти (у театрі).

Перенесення «предмет – тварина» представлене лише двома дієсловами, тому і не отримало широкого розповсюдження в звуконаслідувальній системі німецької мови. Первинним денотатом тут виступає звук бурління води, який асоціативно пов'язуємо зі звуками, які видають певні види птахів: *glucksen* – булькати, кудкудакати, гикати; *kluckern* – булькати (про рідину), кудкудакати (про квочку).

Перенесення «механізм – людина / тварина», так само як і попередній, є нечисельним і викликаний подібністю деяких механічних звуків зі звуками, які видає людина або тварина: *flöten* – грати на флейті, співати (про соловейка), свистіти, говорити удавано солодким голосом; *pickern* – тихо постукувати, дзьобати, *перен.* дошкуляти комусь; *trompeten* – сурмити, *перен.* розголошувати щось.

Дані факти мови є переконливим доказом того, що метафоричні типи перенесень із яскравим пейоративним забарвленням спрямовані, перш за все, на вираження негативної оцінки ментальної діяльності людини або на дискредитацію.

Отже, розглянуті вище типи метафоричного й метонімічного перенесень значень дієслів звуконаслідування свідчать про важливість ролі звуконаслідувальної лексики в збагаченні словникового складу німецької мови одиницями вторинної номінації, а також відображають один із раніше не розглянутих способів пізнання людиною оточуючої його звукової дійсності.

Висновки. Відібраний нами із різних словників німецької мови матеріал свідчить про те, що звуконаслідувальні слова являють собою багаточисленний пласт лексики.

Виявлені в результаті дослідження структурно-семантичні особливості німецьких ономапів вказують на те, що дієслова в звуконаслідувальній системі німецької мови є первинним основним

джерелом утворення похідних. Дієслово диктує теж основні типи метафоричних і метонімічних кореляцій, що виникають між ЛСВ дериватів незалежно від їх приналежності до різних частин мови.

Вторинне значення у полісемічних дієсловах формується крізь призму метонімічного і метафоричного перенесення. Процес утворення вторинних найменувань метафорично і метонімічно мотивованих значень, який відбувається на основі загальних закономірностей, поділяємо на чотири опозиції, у центрі яких є антропоцентричність (усвідомлення людиною себе як центру Всесвіту): тварина – людина, природа – людина, природа – тварина, механізм – тварина / людина.

Подальші відкриття фоносемантичних процесів здатні розкрити нюанси національної специфіки різносистемних мов, їх комунікативне значення та особливості вживання фоносемантичних одиниць крізь призму різних культур, суттєво поглибити методичку інтенсивного опанування іноземних мов.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Кушнерик В. І. Фоносемантизм: гіпотези і факти. Чернівці: Книги – XXI. 2008. 420 с.
2. Огуй О. Д. Полісемія в синхронії, діахронії та панхронії. Чернівці: Золоті литаври. 1998. С. 171–174.
3. Селіванова О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. Полтава: Довкілля. 2006. 716 с.
4. Fleischer W., Barz I. Wortbildung der deutschen Gegenwartssprache [4, völlig über. Aufl.]. Berlin: de Gruyter, 2012. 465 S.
5. Meibauer J. Einführung in die germanistische Linguistik. 2. Auflage. – Stuttgart: Metzler, 2007. S. 120–121.
6. Nübling D. Namen: Eine Einführung in die Onomastik. Tübingen: Verlag Brigitte Narr GmbH, 2012. S. 167–168.

REFERENCES

1. Kushneryk V. I. (2008). Fonosemantyzm: hipotezy i fakty [Phonosemantism: hypotheses and facts]. Chernivtsi: Knyhy. – XXI. 420 s. [in Ukrainian].
2. Ohui O. D. (1998). Poliseemia v synkhronii, diakhronii ta pankhronii [Polysemy in synchrony, diachrony and panchrony]. Chernivtsi: Golden drums. S. 171–174. [in Ukrainian].
3. Selivanova O. (2006). Suchasna lnhvistyka: terminolohichna entsyklopediya. [Modern linguistics: terminological encyclopedia]. Poltava: Dovkillya. 716 s. [in Ukrainian].
4. Fleischer W. (2012). Wortbildung der deutschen Gegenwartssprache / W. Fleischer, I. Barz. [4, völlig über. Aufl.]. Berlin: de Gruyter. 465 S. [in German].
5. Meibauer J. (2007). Einführung in die germanistische Linguistik. [Introduction to German linguistics] 2. Auflage. – Stuttgart: Metzler, S. 120–121 [in German].
6. Nübling D. Namen (2012). Eine Einführung in die Onomastik. [An introduction to onomastics] Tübingen: Verlag Brigitte Narr GmbH, S. 167–168 [in German].